

## W. Éva Nevelőanyjával



Ez a kép Gyömrőn készült, 1943-ban. A kép jobb oldalán W. Éva látható, anyám legnagyobbik húgának, L. Ilonkának a lánya, aki 1927-ben született. Gyönyörű szép lány volt, fekete haj, csillogó fekete szem, fehér bőr -- egy igazi zsidó szépség. Ezt az unokatestvéremet nagyon szerettem, laktam együtt is vele, mert szülei válása után az anyjával hozzánk költözött egy időre. Később örökbe fogadta és meg is keresztelte őt egy gyömrői pék, ennek feleségével láthatjuk a képen. Így egészen a második zsidótörvényig kereszténynek számított, de a második zsidótörvény után visszaminősült [lásd: zsidótörvények Magyarországon]. Később már az a gyömrői család nem tudta elrejteni, mert túlságosan jól ismerték őket a faluban, tudták, hogy ki ő. Aztán hogy mi volt a pontos helyzet, hogy valóban nem tudtak segíteni, vagy nem is akartak, azt már én nem tudhatom. Mindenesetre, a német megszállást követően Éva elkerült a nevelőszüleitől, és 1944. áprilisban az anyjával ismét hozzánk költözött, ezúttal már a csillagos házba. Onnan vonultak be mindketten

1944 novemberében, eleget téve annak a felszólításnak, mely szerint a 16--40 év közötti zsidó nőknek jelentkezni kellett munkaszolgálatra. Gyalogmenetben Bergen-Belsenbe hajtották őket [lásd: halálmenetek Hegyeshalomba]. Karácsony táján érkeztek meg, nagyjából egy időben Laci bátyámmal, akit decemberben vonattal vittek ugyanoda. A bergen-belseni tábor férfiakat és nőket elválasztó drótkerítése mellett Laci még találkozott Ilonka nénivel, aki elzokogta, hogy Évát tegnapelőtt elvitték tisztai bordélyba. Csak annyit mondott el róla a kápó, hogy oda vitték, és hogy soha többé senki nem fog már vele találkozni, mert ezeket a szép, csinos fiatal lányokat, akiket ilyen céllal visznek el, addig használják, ameddig csak lehet, és utána elgázosítják. Sem Évát, sem Ilonka nénit nem láttuk soha többé, mindkettejüket elfüstölték. Bátyám ezt úgy mesélte el, hogy alig tudott beszélni a zokogástól, folytak a könnyei. Nagyon szerettük őket.